

DE REFORMATIE

WEEKBLAD TOT ONTWIKKELING VAN HET GEREFORMEERDE LEVEN

DIE OWE JEUGD VERNIEUWT ALS EENS ARENDS PSALM 103:5

Onder redactie van Prof. Dr. K. Schilder, Dr. C. Tazelaar en Prof. Dr. J. Waterink

Medewerkers: Dr. H. A. van Andel, Solo; Dr. R. E. van Arkel, Utrecht; Dr. Henry Beets, Grand Rapids; Dr. C. Bouma, 's-Gravenhage; Dr. K. Fernhout, Baarn; Prof. Dr. F. W. Grosheide, Amsterdam; Prof. Dr. T. Hoekstra, Kampen; Dr. G. Keizer, De Steeg; Dr. B. A. Knoppers, Amsterdam; Dr. C. Lindeboom, Amsterdam; Dr. S. O. Los, 's-Gravenhage; Dr. J. W. Marmelstein, Amsterdam; Dr. F. C. Meijster, Rotterdam; G. Meima, Groningen; Dr. A. Ringnalda, Ermelo; Dr. J. C. Rullmann, Wassenaar; J. Strikwerda, Dokkum; Dr. J. Thijss, Zwolle; Dr. J. Veldkamp, Hilversum; Prof. Dr. D. H. Th. Vollenhoven, Amsterdam; Dr. J. de Vries, Tilburg; Dr. J. D. Wielenga, Franeker; Mr. J. A. de Wilde, 's-Gravenhage.

Stukken voor de Redactie zende men aan den secretaris der Redactie:
Dr. C. TAZELAAR, 2e Const. Huygensstr. 77, Amsterdam

Drukkers-Uitgevers:
OOSTERBAAN & LE COINTRE, Goes
Tel. No. 58 — Postrekening No. 36090.

Abonnement: f 2.50 per halfjaar bij vooruitbetaling.
Voor 't Buitenland f 7.50 en voor Ned.-Indië f 6.— per jaar.
Advertentiën: 25 ct. p. regel. — Losse nummers f 0.15.

INHOUD: Hoofdartikel: De Praedestinat. VI. — Uit de Schrift: Uit de diepten. (Ps. 130:1.) — Kerkelijk Leven: Pluriformiteit der kerk en epigonisme. II. — Literatuur en Kunst: Bijbelstof en Belletrist. VI. (Slot) Het antwoord. De zonde en het menselijke kennen. — Vakwetenschap en Praktijk: Het Raadsel van het Kindergetuigenis. II. — Perschoonw. — Kerknieuws.

HOOFDARTIKEL

De Praedestinat.

VI.

Wat wij in de laatste artikelen schreven deed ons, meenen wij, toch wel voldoende zien, dat het in de praedestinat. maar niet gaat om iets zonder meer irrationeels, om iets, dat wij eenvoudig in blind geloof, als 'tware „krachtens het ongerijmde“, hebben te aanvaarden.

Het is wel supra rationem (d.w.z. boven ons verstand uitgaande), maar niet contra rationem (d.w.z. strijdig met ons verstand).

Het is wel „jenseits“ van wat wij, met ons beperkt menselijk begrip soms als „Gut und Böse“ zien, maar niet „jenseits“ vom Guten und Bösen als zoodanig.

Het is wel iets, dat „geen oog heeft gezien en geen oor heeft gehoord en in het hart van geen mensch ooit is opgeklimmen“, maar het is daarom allerminst „zin-loos“, integendeel, eens zullen wij ten volle den oneindig rijken goddelijken „zin“ ervan aanbidden en nu kunnen wij dat toch ook reeds tot op zekere hoogte.

Maar ook nog in een andere richting willen wij van dat laatste iets trachten te laten zien. Niet om daarmee de praedestinat. rationeel aannemelijk te maken! Want dat kan niet en dat mag niet. Maar wel om zooveel mogelijk den aanstoot en de ergernis weg te nemen, die niet in de schriftuurlijke praedestinatiedachte, maar in de vaak zoo gebrekkige en onjuiste interpretatie ervan ligt.

Heel vaak stuit men op de voorstelling, alsof de uitverkiezing beteekent, dat de menschheid en de wereld als zoodanig slechts bestemd is voor het eeuwig verderf, terwijl, gelukkig, God nu hier en daar een enkeling „als een brandhout uit het vuur rukt“ en hem Zijn genade bewijst.

Nu laat de Bijbel de vraag van het „hoevelen“ bij de uitverkiezing buiten beschouwing. Als daar iemand Jezus vraagt: „Zullen er ook velen zijn, die zalig worden?“ is het eenige antwoord, dat Jezus geeft: „Strijd gij om in te gaan“.

Of als de Bijbel erover spreekt, schijnt hij telkens met zichzelf in tegenspraak. Nu eens wordt er gesproken van „een klein kuddeke“, dan weer van „een schare, die niemand tellen kan“.

Maar wat de Schrift wel duidelijk laat zien, is, dat die voorstelling, waarop wij daareven doelden, in elk geval onjuist is. Niet mechanisch stelt zo ons de verkiezing voor, maar organisch, of misschien juist gezegd, niet individualistisch, maar verbondsmatig.

Daarmee bedoelen wij niet te ontkennen, dat bepaalde individuele menschen voorwerp van verkiezing zijn. Dat handhaven wij ten volle, omdat Gods Woord ons dat zoo duidelijk als het kan leert. Hoe dikwijls wordt daar niet ervan gesproken, dat „onze namen geschreven zijn in het boek des levens“? Welnu, onze naam, dat is toch wel zoo individueel als het kan.

Ja, wij kunnen daarom zelfs wel zeggen, dat in de verkiezing het echt-christelijk individualisme, juist uitgedrukt, de echt-christelijke persoonlijkheidsgedachte gefundeerd ligt: de enkeling, die, als het moet, zich tegenover de massa durft te stellen, als hij zich maar door God verkoren en geroepen weet; de enkele ziel, die, krachtens die verkiezing, weet van oneindige waarde te zijn in de wereld en voor God.

Maar al willen wij dat persoonlijk element in de verkiezing tot geen prijs opgeven, dat mag ons toch nooit doen vergeten, dat die enkele ziel in de verkiezing toch nimmer als individu in volstrekt zin voorkomt. Wie God verkiest, verkiest Hij, zooals de gereformeerde verbondsbeschouwing steeds zoo duidelijk heeft laten uitkomen, in Christus als den tweeden Adam, d.w.z. als het Verbondshoofd van een nieuwe menschheid.

En die nieuwe menschheid, die God in Christus verkiest, dekt zich kwantitatief weliswaar niet met de oude, omdat er, naast de verkiezing, ook is de verwerping. Maar in kern, in wezen is het toch dezelfde menschheid, die in Adam viel.

M.a.w. verkiezing beteekent niet, dat het werk van God in Zijn schepping teloor gaat en slechts eenige armelijke resten gespaard blijven. Neen, daar is een wederherstelling aller dingen, een „wederom tot één vergaderd worden van alles in Christus“, zooals Paulus het in Ef. 1:10 noemt, zij het dan, dat die wederherstelling, naar Kuypers woord, een kritisch karakter draagt, een wederherstelling na uitzuivering van wat zich als kaf tusschen het koren bevindt.

Daar hangt mee samen een andere gedachte, die de Bijbel ook telkens zoo duidelijk in het licht stelt, n.l. dat de uitverkiezing er nooit is ten koste maar juist steeds in het belang der overige wereld.

Dat wordt vaak ook maar al te veel over het hoofd gezien. Wie de uitverkiezing belijdt, wordt er door velen op aangezien, volstrekt onverschillig te staan tegenover onze wereld en haar leven. En helaas, soms ook niet ten onrechte. Daar zijn er inderdaad, we duidden er straks reeds even op, die het voldoende vinden, als zij zelf maar uit „deze tegenwoordige boze wereld“ verkoren zijn tot het eeuwige leven en nu rustig deze wereld verder laten voor wat ze is.

Maar wie zoo staan geven daarmee toch blijk ervan van de verkiezing in schriftuurlijken zin nog weinig te hebben verstaan. Want de Schrift leert het ons toch stellig heel anders.

Zeker, God verkiest Abraham om drager te zijn van Zijn zegen en van de belofte van de komende verlossing. En door die verkiezing isoleert Hij hem en zijn nageslacht uit het geheel van de hem omringende wereld, die Hij van nu af „laat wandelen in haar wegen“.

En ongetwijfeld, dat schijnt voor die wereld verlies te beteekenen. En toch is het dat niet. Integendeel, in plaats van verlies beteekent het voor die wereld veel meer winst. Want, krachtens Gods verkiezing gezegend, wordt Abraham juist in dien weg ten zegen voor alle volkeren.

Gods zegen concentreert zich als 'tware een tijdlang in hem, den uitverkorene, en zijn volk, maar om straks ten volle tot expansie te kunnen komen, om straks te meer van daaruit in heel het menscheidsleven te kunnen doorwerken.

In die richting ligt bijvoorbeeld ook nu nog altijd de oplossing van het zoo uiterst belangrijke probleem van de verhouding van kerk en wereld. Velen in onzen tijd verwijten het nog steeds aan de kerk, dat zij zich als een uitverkoren kring isoleert in het midden van de wereld en achten dat liefdeloos en zien daarin een gebrek aan solidariteitsbesef en erbarming met die wereld in haar misère, en in plaats van dat geestelijk isolement der kerk op grond van haar uitverkiezing, zouden zij liever een kerk hebben, die geheel open midden in het wereldleven stond en waarin alles, wat het leven der wereld beweegt, vrij kan nagisten. Daarvan, zoo meenen zij, zou veel meer invloed en kracht in het wereldleven uitgaan.

Wij gelooven dat niet. Krachtens Gods verkiezing is de kerk nu eenmaal iets eigens, iets apart, geestelijk afgescheiden van de wereld. Dat wil niet zeggen, dat ze zich hoogmoedig boven die wereld verheffen mag. Want wat heeft zij als kerk, dat zij niet ontvangen heeft? Maar evenmin mag zij ooit haar geestelijk isolement prijsgeven. Want dat zou beteekenen haar uitverkiezing verloochenen.

Alleen, dat beteekent allerminst, dat die wereld haar daarom niet aangaat, of dat ze geen roeping

in haar midden heeft. Die heeft ze terdege. En hoe meer ze krachtens haar verkiezing haar eigen zelfstandig karakter als kerk tegenover die wereld handhaaft, hoe beter zij die roeping zal kunnen vervullen.

En nu herhalen wij het ten overvloede nog eens, ook met dit alles is natuurlijk nog allerminst het mysterie van de praedestinat. opgelost in dien zin, dat alle donkerheid voor ons erin is opgeklard en de ergernis, die er voor het natuurlijk menselijk verstand in ligt, is weggenomen.

Maar voor het geloof, dat in Christus en in Zijn Woord den verborgen God openbaar ziet worden, houdt dit mysterie — om het eens in de terminologie van Otto uit te drukken — zóó toch op alléén mysterium tremendum te zijn en wordt het toch ook mysterium fascinans, is het niet meer alléén een geheimenis, dat ons terughuiveren doet van ontzetting, maar wordt het, bij alle moeilijkheden, die blijven, tegelijk toch een geheimenis, dat ons met Paulus in het slot van Rom. 11 in aanbidding op de knieën doet zinken en zeggen: „O diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods. Hem zij de heerlijkheid in der eeuwigheid.“

G. BRILLENBURG WURTH

UIT DE SCHRIFT

Uit de diepten.

Uit de diepten roep ik tot U, o Heere!
Psalm 130:1.

„Uit de diepten“ is een van die kernachtige uitspraken, gelijk er in Gods Woord zoo vele voorkomen. Kleine uitdrukkingen van groote kracht.

Diepten zijn kuilen vol water of vol modder. In diepten zich bevinden is in nood te verkeer. Met deze uitdrukking teekent de dichter een toestand vol gevaar, een toestand van hulpeloosheid en ellende.

„Diepten“. In het meervoud. Want er zijn er zeer vele. Zoowel in tijdelijk als in geestelijk opzicht. In diepten van smart en leed bevond Jakob zich als hij Jozef bewende; Naömi, toen in het vreemde land haar man en beide zonen haar ontvielen; „in diepten van leed en ellende verzonken“ was David, toen hij moest vluchten — voor zijn zoon Absalom. Dergelijke diepten worden gekend door zeer velen. Het uitnemendste van dit leven is moeite en verdriet. Vooral echter de tegenspoeden der rechtvaardigen zijn vele.

Inzonderheid op het terrein van het geestelijk leven zijn er vele diepten: diepten van zonde en zondensmart, diepten van ellende, welke de zonde veroorzaakt, diepten van lijden en vervolging om den naam en de zaak des Heeren, diepten van aanvechting en van geestelijke duisternis. Van deze diepten hebben al Gods kinderen meer of minder bange ervaring.

Niet alle diepten zijn even schrikkelijk. Daniel in den leeuwenkuil bevond zich in veel hachelijker gevaar dan Jozef en Jeremia in den kuil. Het vreeslijkst van alle zijn de diepten van zonde. Deze zijn volstrekt bodemloos. Hier heeft iedere diepte nog weer kuilen en holen onder zich. De afgrond roept, buldert daar tot den afgrond.

Na de diepten van zonde staan in benauwing voor Gods kind het naast de diepten van geestelijke duisternis en aanvechting. Als het donker is in en rondom hem; als de Heere Zijn vriendelijk aangezicht verbergt, is het den geloovigen bang. In dien donkeren nacht sluip en loert de satan als een brieschende leeuw. Dan grijnst hij hen toe:

„Waar is God, op wien gij bouwdet.

En aan wien g'u'w zaak vertrouwdet?“

't Is niet met woorden te zeggen, in welke diep-

1934

INTRE - Goes

EEKBOEKJES

ima kwaliteit, met zw
erbruin omslag, 24 bl.
24 of 28 lijnen. Per
o in huis slechts f4
ewenscht monster
aanvraag.

Boekhandel
F. GERMS, Doesburg

Muzieklijdschrift

E HARP

met

delijksche Muzieklijds

f 1.50 per jaar

edactie van F. PHILIP

proef met een abo
en U zult algeboete
doening smaken.

ministratie-Adres

isstraat 65 - Amsterd

RUK

NGELSE

TELIJK LEVEN OF

BEKS 1780

SE

Biggekerke)

e „MODERNE“ RICHT
ven door zelfonders
kennis het geloof
ORISCHE PRACTIJK
fs aanvaardt en in
k tegenover dat Wo
van de eerstgenoem
nen in de geschied

on bij de Uitgevers

INTRE - GOES